

situace byla na nemovitosti taková, že by žalovaná strana byla stejně při rozvrhu ceny ničeho neobdržela, protože by se po úhradě předchozích položek bylo na ni už nedostalo: toto však jsou samé novoty, jež, kdyby námitka, o niž odvolacímu soudu jde, byla bývala skutečně činěna, ovšem v nesprávně pojatém jeho smyslu, byly by naprosto nepřipustny, takto však, poněvadž dříve neměla žalobkyně příčiny je uplatňovati, musily by, když odvolací soud postrádanou námitku sám si ustrojil, přípustny býti. Celá otázka objeví se v jasnějším světle úvahou, že, je-li nemovitost proti ohni pojištěna a případ pojistný nastane, má podle přirozenosti věci náhrada nastoupiti na místo věci a tvořiti tedy součástku rozvrhové podstaty podle §u 215 ex. ř. (srv. jud. čís. 162), takže teprv hyperocha byla by způsobila býti předmětem zabavení, a kdyby nemovitost nebyla ještě v dražebním řízení, byli by přes to hypotekární věřitelé oprávněni — vyjmouc případ §u 290 čís. 2 ex. ř., kde bude pojistné sumy použito na znovuzřízení shořelého objektu — žádati prikázání její na srážku svých nároků.

Čís. 7000.

Společenstva podle zákona ze dne 7. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Předpokladem ručení členů představenstva společenstva podle §u 23 zákona o společenstvech jest, že je postihuje zavinění na protiprávním jednání uvedeném v §u 23 zák. a škodě z toho vzniklé.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1927, Rv II 501/26.)

Žalující družstvo domáhalo se na svém bývalém předsedovi (řediteli) náhrady škody 3.000 Kč, ježto prý o tento peníz bylo do pokladny zapláceno a do pokladní knihy zapsáno méně než bylo přijato. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Procesní soud uvádí, že podle §u 23 zákona o společenstvech ručí žalovaný jako dřívější předseda (člen ředitelstva) za škodu družstva, i kdyby jí snad nezavinil sám, nýbrž jiný člen ředitelstva. S tím nelze zcela souhlasiti, neboť podle cit. zákonného předpisu ručí solidárně jen oni členové ředitelstva, kteří škodu zavinili, t. j. ti, jimž — každému jednotlivému z nich — dokáže se vina a příčinná souvislost této viny se škodou, nikoliv členové ostatní, u nichž takovéto viny není. Ovšem spatřuje rozsudek zavinění žalovaného v tom, že nedbal — jak bylo jeho povinností — o to, by knihy družstva byly v pořádku a souhlasily s pokladnou. Takovéto všeobecné tvrzení nestačí k průkazu viny, nýbrž je třeba důkazu, že žalovaný porušil v konkrétním případě zcela určitou povinnost a že tím vznikla škoda. § 22 zákona o společenstvech ukládá představenstvu družstva povinnost, by se postarali o to, by byly vedeny potřebné knihy; to se i stalo, neboť byly skutečně vedeny knihy, do nichž zápisy obstarávala podle dokladů jí předložených účetní Antonie K-ová. Ředitelství sestává z více osob, mezi něž jsou zpravidla jednotlivé úlohy rozděleny; že by

žalovaný — a právě žalovaný — měl povinnost dozírat na každý jednotlivý zápis, každý zápis zkoumati, neurčují ani stanovy ani zákon; spíše dalo by se říci — nehledí-li se k úkolům dozorčí rady a revisních orgánů (byl tu i kontrolor) — že vzhledem k tomu, že jeden člen ředitelství byl pověřen pokladnictvím, bylo by povinností tohoto, by dbal o knihu pokladní, což zejména platí i o dni 14. května 1921, kdy příjem — až na malou část — pozůstával z peněz, tímto pokladníkem samým vplacených. Že by pak žalovaný byl dne 14. května 1921 — a jen o tento den jde tu — byl fakticky vykonával funkci pokladníka, zjištěno nebylo. O ustanovení §§ 22, 23 zákona o společenstvech nemůže strana žalující opíratí svůj nárok; ale ani po rozumu občanského zákonníka není nárok na náhradu škody odůvodněn, neboť žalující strana neprokázala, že by se byl žalovaný dopustil zavinění, porušení určité povinnosti a že právě z toho povstala tvrzená škoda.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, jež se opírá o dovolací důvod čís. 4 §u 503 c. ř. s., není opodstatněno. Názor dovolávajícího se družstva, že k zodpovědnosti žalovaného za požadovaný na něm schodek v pokladně 3.000 Kč stačí po rozumu §u 23 zákona o výdělkových a hospodářských společenstvech ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. skutečnost, že ke dni 14. května 1921 za ředitelství žalovaného bylo do pokladní knihy místo utržených, pokud se týče přijatých 4.666 Kč 50 h zapsáno toliko 1.666 Kč 50 h a že následkem toho bylo družstvo poškozeno o 3.000 Kč, jest mylný. Z ustanovení §u 23 zákona takové ručení členů představenstva neplyne a dovozovati je nelze, nýbrž jest předpokladem závazků členů představenstva k náhradě i podle uvedeného §u, že členy představenstva, pokud se týče toho z nich, na němž se náhrada požaduje, postihuje zavinění na protiprávním v §u 23 uvedeném jednání a škodě z něho vzniklé. Ohledně zavinění žalovaného na nesprávném zápise v pokladní knize a z toho pocházejícím schodku v pokladně dovedl zevrubně odvolací soud, že žalovanému zavinění přičítati nelze. Pokud v tom směru poukazuje dovolávající se družstvo na to, že žalovaný vykonával i funkci pokladníka, nelze, jak správně již uvedl odvolací soud, dovozovati z toho zavinění žalovaného, ježto není prokázáno, že také dne 14. května 1921 vedl pokladnu za pokladníka Josefa J-a, že on peníze 4.666 Kč 50 h přijal a do pokladní knihy místo tohoto peníze jako příjem dal zapsati jen 1.666 Kč 50 h. Stanovisko dovolávajícího se družstva, že žalovaný jako ředitel a k tomu placený ředitel měl míti dohled a kontrolu všude a že proto ručí za nesprávný zápis v pokladní knize a schodek v pokladně, rovněž neobstojí, ježto nelze na řediteli požadovati, by každý zápis pokladníkův v pokladní knize přezkoumával. Že žalovaný na nesprávnost zápisu nepřišel, neznamená ještě opomenutí péče, k níž jako ředitel při vedení správy družstva byl povinen, což nejlépe viděti z toho, že se na nesprávnost zápisu a schodek v pokladně přes prováděné revise přišlo až teprve za několik let.